

แนวปฏิบัติทางการพยาบาลผู้ป่วยมีภาวะหายใจลำบากเฉียบพลัน หอผู้ป่วยหนักอายุรกรรม โรงพยาบาลลำปาง

พว.เจนจิรา ตาปิน

หลักการและเหตุผล: ภาวะหายใจลำบากเฉียบพลัน (Acute Respiratory Distress Syndrome; ARDS) เป็นภาวะวิกฤตที่พบบ่อยในหอผู้ป่วยหนักอายุรกรรม มีอัตราการเกิดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในผู้ป่วยสูงอายุที่มีโรคประจำตัวหลายระบบ ในปี พ.ศ. 2566-2567 พบผู้ป่วยมีภาวะหายใจลำบากเฉียบพลัน ร้อยละ 1.86 และ 5.72 และพบอัตราการเกิดปอดอักเสบติดเชื้อจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ 1.89 และ 1.65 ครั้งต่อ 1,000 วันที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ นอกจากนี้ยังเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ เช่น Pneumothorax และ Atelectasis เป็นเหตุให้พัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงคุณภาพการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะหายใจลำบากเฉียบพลันโดยอิงหลักฐานเชิงประจักษ์และป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากการหายใจลำบากเฉียบพลัน

วิธีการศึกษา: สืบค้นเอกสารวิชาการจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เผยแพร่ในปี ค.ศ. 2020-ปัจจุบัน โดยใช้คำค้นหาหลักฐาน PICO ประกอบด้วย Population: ผู้ป่วยอายุ 18 ปีขึ้นไปที่ได้รับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักอายุรกรรมและมีภาวะหายใจลำบากเฉียบพลัน Intervention: แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะหายใจลำบากเฉียบพลันและการป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากการหายใจลำบากเฉียบพลัน Comparison: การดูแลตามแนวปฏิบัติมาตรฐานทั่วไป และ Outcome: ประสิทธิภาพการหายใจ อุบัติการณ์การเกิดภาวะแทรกซ้อน และความพึงพอใจของผู้ป่วยและญาติต่อการดูแล พัฒนาแนวปฏิบัติโดยใช้หลักการของสภาวิชาชีพด้านการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติประเทศออสเตรเลีย (NHMRC, 1999) และจัดลำดับความน่าเชื่อถือตามเกณฑ์ของ Melnyk & Fineout-Overholt (2023) สังเคราะห์และยกร่างแนวปฏิบัติทางการพยาบาล ในระหว่างเดือนมกราคม - เดือนพฤษภาคม 2568

ผลการศึกษา: พบผลงานวิชาการที่ตรงกับเกณฑ์ PICO กำหนด จำนวน 6 เรื่อง จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1). การประเมินภาวะสุขภาพ ได้แก่ การประเมินและการวินิจฉัยด้วย American Thoracic Society (ATS) 2023 definition, DRONE score, Intensive Care Unit Acquired Weakness การประเมินทางสรีรวิทยาของปอดโดยการติดตาม Oxygenation การประเมิน Ventilatory mechanics และการประเมินระบบอื่น ๆ และ การประเมินภาวะแทรกซ้อน 2). การจัดการความเสี่ยงและความปลอดภัย และ 3) การปฏิบัติการพยาบาล ได้แก่ การจัดการ Mechanical Ventilation การจัดท่านอนคว่ำ (Prone Positioning) การจัดการของเหลวและสมดุลน้ำ การจัดการความเจ็บปวดและการระงับความรู้สึก การป้องกันภาวะแทรกซ้อน การส่งเสริม Early Mobilization 4). การบันทึก ได้แก่ การตั้งค่าเครื่องช่วยหายใจ การทำ Prone Positioning การจัดการของสารน้ำ ภาวะแทรกซ้อนและการทำหัตถการ และกระบวนการหยาเครื่องช่วยหายใจ

สรุปผล: แนวปฏิบัติทางการพยาบาลประกอบด้วย 4 ส่วน คือ การประเมินภาวะสุขภาพ การจัดการ การปฏิบัติการพยาบาล และการบันทึก

การอภิปรายผล: การนำแนวปฏิบัตินี้มาใช้ต้องการพยาบาลที่มีความรู้และทักษะเฉพาะด้าน การฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งจำเป็น การใช้เครื่องมือติดตามที่ทันสมัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดูแล และการทำงานเป็นทีมของสหวิชาชีพต้องการการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะหรือการพัฒนา: วางแผนดำเนินการประเมินคุณภาพแนวปฏิบัติ ด้วย AGREE II และทดลองใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อประเมินผลลัพธ์ทั้งด้านผู้ป่วยและระบบบริการ